І чужому научайтесь,
Й свого не цурайтесь . . .
Т. ШЕВЧЕНКО

СВОБОДА — SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК — UKRAINIAN DAILY

Редакція і Адміністрація: "Svoboda", 81-83 Grand St. Jersey City, N. J. HEnderson 4-0237
УНСоюз: HEnderson 5-8740
Тел.: в Ню Йорку: BArcly 7-4125
УНСоюз: BArcly 7-5337

РІК LXIX. — Ч. 214. ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК, ЧЕТВЕР, 8-го ЛИСТОПАДА 1962 6 ЦЕНТІВ — 6 CENTS JERSEY CITY and NEW YORK, THURSDAY, NOVEMBER 8, 1962 No. 214. VOL. LXIX.

ВИБОРИ НЕ ДАЛИ РІШАЛЬНОЇ ПЕРЕМОГИ ЖАДНІЙ ПАРТІЇ

Рокефеллер перевибраний на губернатора Ню Йорку; Скрентон вибраний на губернатора Пенсилвенії; сенатор Джевітс перевибраний великою більшістю; Ніксон не має виглядів на перемогу

Нелсон Рокефеллер, губернатор Ню Йорку

Джекоб К. Джевітс, сенатор

Вільям В. Скрентон, губернатор Пенсилвенії

Вашингтон. — Вибори з 6-го листопада не дали рішальної перемоги жадній партії, хоч число виборців, які взяли участь у виборах, було більше, як передбачали, бо понад 50.000,000. В політичних колах гадають, що кубинська криза спричинила те, що більше виборців пішли до голосування, як звичайно буває у виборах, де не вибирається президента країни. Республіканці здобули губернаторські становища в кількох більших стейтах: Мишиген, Пенсилвенія і Огайо, але не буде великої зміни щодо партійности губернаторів, бо демократи здобули губернаторські становища в менших стейтах (Ню Гемпшир). Вислід виборів не приніс великих змін і щодо складу обидвох Палат Конгресу. Демократи здобули кілька нових місць і збільшили свою більшість в Сенаті, яка становила 64. Республіканці сподівалися здобути поважне число нових становищ конгресменів, але їхні сподівання не здійснилися, бо на основі неповних вислідів число республіканських становищ в Палаті Репрезетантів збільшилося незначно. Губернатор нюйоркського стейту, Нелсон А. Рокефеллер, перевибраний на своє становище, але він виграв не такою більшістю, як сподівався, і яка йому була б потрібна в 1964-му році, коли старатиметься про кандидатуру на президента. Рокефеллер переміг свого демократичного противника Роберта Моргентава більшістю коло півмільйона голосів; республіканці передбачали, що він матиме більшість від 800.000 до 1.000,000 голосів. Зате республіканський сенатор Джекоб К. Джевітс, який старався про перевибір, переміг демократичного противника величезною більшістю одного мільйона голосів. Вибори принесли деякі несподіванки. І так програв вибори демократичний губернатор Майкел Ді Саль, який старався про перевибір в Огайо, де губернатором буде республіканець — Джеймс А. Родес. Програв вибори сенатор - республіканець з Індіяни Гомер Е. Кейпгарт до демократа Бирча Е. Бейга. Кейпгарт рекомендував недавно Президентові перевести інвазію на Кубу та зліквідувати режим Кастра. Програв вибори республіканський сенатор із Висконсин Александер Вайлі. В Мишигені губернаторське становище здобув республіканець, автомобільний промисловець Джеймс Ромні, який в 1964-му році може бути кандидатом на президента від Республіканської партії. В Каліфорнії ще не є закінчене обраховування голосів, але з дотеперішніх вислідів виходить, що колишній віце - президент Ричард М. Ніксон вибори програв, бо теперішній демократичний губернатор Едмунд Бравн веде перед і вже оголосив свою перемогу. В політичних колах гадають, що президентові Кеннеді буде важче в Палаті Рерпрезентантів здійснити свої законопроєкти, бо там буде більше число республіканських конгресменів. Але Сенат легко може підтримувати Президента.

В стейті Массачусетс сенаторське становище на два роки здобув молодший брат Президента 30-річний Едвард Кеннеді, який переміг республіканського противника більшістю голосів у відношенні 2:1. Це вже третій Кеннеді, що займає визначне становище побіч Президента і Роберта Кеннеді, який є головним прокуратором ЗДА. Противником Ед. Кеннеді був Джордж Кебот Ладж, син колишнього амбасадора до Об'єднаних Націй. В місті Коннектикат сенаторське становище здобув недавній губернатор того ж стейту і секретар здоров'я, виховання і добродійности Абрагам Рібікофф, який переміг республіканця - конгресмена Гораса Сілі - Бравна молодшого. Республіканці можуть похвалитися перемогою в стейті Пенсилвенія, де губернаторське становище здобув Вілліям В. Скрентон, перемігши демократа Ричардсона Ділворта, який був певний перемоги. Демократ Джозеф С. Кларк переміг республіканця-конгресмена Джеймса Е. Ван Зандта і був перевибраний на становище сенатора Пенсилвенії.

Амбасадор Полі радить не покладатися на саму повітряну розвідку над Кубою

Маямі, Флорида. — Колишній амбасадор до Перу і Бразилії 66-річний Вілліям Д. Полі заявив у телевізійному інтерв'ю, що ЗДА не сміють занадто покладатися на самі тільки фотознімки в справі ракетних баз на Кубі. Він каже, що американська летунська розвідка фотографує бази і летовища вдень, але ніхто не знає, що робить Кастро і совєтські військові фахівці вночі. „На Кубі є доволі таких місць, в яких можна добре сховати совєтські ракети та потрібне для них влаштування", — казав амбасадор Полі. На думку цього емеритованого дипломата треба конче позбутися диктатури Кастра якимнебудь способом, і треба це зробити якнайшвидше. Заяви Мікояна про те, що СССР підтримує домагання Куби, щоб ЗДА залишили свою морську базу на Кубі — Гвантанамо та войовничі промови Кастра, — це достаточна причина до того, щоб ця країна уневажнила порозуміння президента Кеннеді з Хрущовим в справі Куби. „Я гадаю, що гарантія ЗДА не робити інвазії на Кубу, — це одна з найбільших помилок в нашій політичній історії" — твердив амбасадор Полі.

Процес за хабарництво у Львові закінчився знову розстрілом двох осіб

Київ. — Як повідомляє київська „Радянська Україна" з 2 листопада ц.р., кримінальна колегія Львівського обласного суду розглядала в останніх днях жовтня ц. р., справу відповідальних керівників львівської промисловости — С. Л. Бондарчука, начальника Львівського обласного управління місцевої промисловости і його заступників Б. В. Зіскинда та В. О. Сорокіна, обвинувачених у бранні харчів від „злочинців, розкрадачів соціялістичної власности", які діяли на львівських підприємствах. Судове слідство проти підсудних мало виявити, що Боднарчук одержав 37 тисяч карбованців хабарів, Зіскинд — 35 тисяч і Сорокін 11 тисяч рублів, усе новими грішми. Не подаючи ні перебігу розправи, ні оборони підсудних, „Радянська Україна" пише, що „враховуючи соціяльну небезпечність вчинених злочинів", кримінальна колегія названого вище суду засудила Боднарчука і Зіскинда до найвищої міри покарання і Сорокіна — до 15 років позбавлення волі з конфіскатою усього належного засудженим майна.

Святослав Гординський опублікував книжку статтей про „Слово о полку Ігореві"

Вінніпеґ. — Святослав Гординський, відомий український маляр, поет і літературознавець, перекладач „Слова о полку Ігореві" на сучасну українську мову, опублікував у серії „Славістика", що її видає Інститут Слов'янознавства УВАН у Канаді, книжку своїх статтей під назвою „Слово о полку Ігореві і українська народна поезія". В опублікованих у цій книжці статтях автор доводить не тільки українскість цієї видатної пам'ятки старо - українського письменства, що її тепер совєтська наука намагається присвоїти виключно до „рускої" літератури, але й показує переконливо на основі багатого і нового матеріялу тісний органічний і нерозривний зв'язок „Слова о полку Ігореві" з українською народною поезією. З того погляду праця Святослава Гординського є не тільки дуже цінною як збагачення українських досліджень над „Словом о полку Ігореві", але й дуже актуальною для його оборони, як пам'ятки старої української літератури.

Капеля Бандуристів відбула концертове турне, здобуваючи тріюмфальні успіхи

Іван Задорожний,

Капеля Українських Бандуристів ім. Тараса Шевченка, початки якої сягають ще у передвоєнні часи в поневоленій Україні та яка початково навіть серед воєнних страхіть і опісля в скитальській недолі, серед найбільших труднощів вкривала славою українське ім'я, вплела у свій вінок успіхів ще одне і справді тріюмфальне — як це доказують численні голоси американської преси — концертове турне, цим разом по середніх і західніх стейтах Америки. В цьому новому турне Капелею диригував відомий вже з багатьох інших своїх успішних виступів в ролі артиста - диригента п. Іван Задорожний. Турне Капелі відбулося в днях від 3 до 23 жовтня та включало 14 концертів у великих концертових залях стейтів: Висконсин, Ілиной, Мишиґен, Північна і Південна Дакота, Айова, Небраска, Колорадо і Ню Мексико. На концертах було по 4, 5 і більше тисяч публіки. Рецензії в місцевій американській пресі є суперлятивні як у відношенні до оцінки програми, так і її виконання

Сенатори Менсфілд і Дірксен виїжджають в одномісячну подорож довкола світу

Вашингтон. — Сенатор із Монтани Майк Менсфілд, який є провідником демократичної більшости, і сенатор з Ілиной Еверет МекКінлі Дірксен, що очолює республіканську меншість в Сенаті, в середу 7-го листопада виїжджають в одномісячну подорож довкола світу, щоб досліджувати ті місця, які викликають напруження в світовій політиці. Немає вістки про те, куди поїдуть американські сенатори, але вже наперед відомо, що вони відвідають Західній Берлін та Південний В'єтнам. Не знати, які ще сенатори поїдуть за кордон, але між ними буде сенатор демократ зі стейту Мейн Едмунд С. Москі. Менсфілд і Москі не стараються цього року про перевибір, бо їх каденція кінчається аж в 1964-му році, а Дірксен старався про перевибір, поборюючи демократичного кандидата Сідні Р. Єйтса, якого підтримував президент Кеннеді. Сенатори мають виїхати за кордон Президентовим літаком. Дірксен перевибраний на сенатора.

В АМЕРИЦІ

● **Американські науковці** стараються винайти вакцину, яка забезпечувала б зуби проти гниття. Робиться досліди на щурах і стверджується, що мусять бути деякі бактерії в ротовій ямині, щоб зуби почали псуватися. Треба імунізувати щурів проти тих бактерій, які спричиняють нищення зубів. Коли ці досліди вдадуться, випробовуватимуть вакцину на людях.

● **Римокатолицька Церква** канонізувала 6-го травня домініканського братчика Мартина Порреса, який помер 3-го листопада 1639-го року, і який походив від негритянської матері і білого батька. Він як лікар працював для добра бідних. Канонізація ця — це відповідь Католицької Церкви тим, які, хоч і католики, виступають деколи проти рівних прав для кольорових вірних.

● **Президент Мадярської Національної Ради** монсіньйор о. Беля Варга 4-го листопада відправив Службу Божу в катедрі св. Патрика в Ню Йорку і після неї молився за мадярських мучеників героїв. Пізніше він заявив журналістам, що „москалі ніколи не дотримують договорів, і вони діють так само на Кубі, як діяли в 1956-му році на Угорщині, бо комуністи не мають моральних засад".

Пакістан запевняє, що не використає війни Китаю проти Індії

Ню Делі. — Пакістанський уряд поінформував західні держави, що він не використає теперішньої війни комуністичного Китаю для власного наїзду проти Індії, щоб збройною рукою вирішити свій затяжний спір за Кашмір. Однак Пакістан відмовився скласти в цій справі зобов'язуючу офіційну декларацію. ЗДА і Британія звернулись до пакістанського президента Аюба Хана з пропозицією, щоб Пакістан взяв на увагу, що теперішня агресивна війна китайських комуністів проти Індії є загрозливою також для Пакістану та щоб Пакістан залишив покищо справу Кашміру. Індія, відмовляючись вперто від будь-якої мирної полагоди спору за Кашмір, — не виконавши постанови Ради Безпеки ОН про потребу плебісциту в Кашмірі та відкинувши пропозицію віддати цю справу чи-то на третейський суд чи на осуд Міжнародного Трибуналу, — більшість своїх військ і досі тримає над кордонами Пакістану задля оборони Кашміру. Західні держави запевнили Пакістан, що вони постачатимуть зброю Індії виключно для війни проти китайських комуністів і перевірять, щоб та зброя дійсно дійшла на воєнний фронт проти китайців. Пакістан боявся, щоб Індія, діставши тепер багато зброї від ЗДА і Британії, не використала її — проти Пакістану.

Китайські комуністи таврують „угодівство" Москви в справі Куби

Гонг Конг. — Передовий комуно - китайський щоденник „Єнмін Іг Пао" виступив з гострою статтею проти всякого „угодівства" в справі Куби у користь З'єдинених Держав, бо — мовляв — кожна поступка Америці коштом „миролюбної революційної" Куби буде тільки „заохотою для американського імперіялізму та продовжування політики агресивної війни". Китайські комуністи переводили вже третій день зорганізовані партійним апаратом вуличні демонстрації у користь Куби, як теж продовжують пропагандивну кампанію, в якій — не називаючи Совєтського Союзу за іменем — виразно таврують відому заяву Хрущова про згоду на зліквідування на Кубі совєтських ракетних баз. Подібні статті появляються в усіх комуно - китайських газетах. Автобуси й потяги звозили робітників, селян, жінок і студентів до середини Пейпінгу, де вони маніфестували перед кубинською амбасадою „вічну приязнь і підтримку" для Куби Фіделя Кастра. Західні коментатори вважають, що комуно-китайський уряд переводить цю кампанію в користь Куби Кастра пляново саме під час перебування на Кубі Анастаса Мікояна. Водночас комуно-китайська преса не подає ніяких подробиць з того перебування на Кубі Мікояна ані з його переговорів з кубинським урядом.

ОН закликають до господарського бойкоту й зірвання зв'язків з Південною Африкою

Об'єднані Нації. — Генеральна Асамблея прийняла в минулий вівторок 6 листопада ц. р. 67 голосами проти 16 при 23-ох, що стримались, резолюцію, зголошену 34-ма азійсько - африканськими країнами, в якій закликається всі членські держави перевести господарський бойкот Південно - африканської Унії та поручається Раді Безпеки ОН взяти під увагу можливість виключення Південно-африканської Унії з Об'єднаних Націй. Всі ці санкції прийнято проти Південно-африканської Унії за расову політику, що її проводить вперто уряд Гендріка Верверда. Драматичний виступ південно - африканського міністра закордонних справ Еріка Люва, який закинув африканським делеґатам, що їх відсталі країни, де нема відповідної скількости шкіл, ані мешкальних домів чи шпиталів — не мають морального права засуджувати найбільш цивілізаційно розвинену Південно - африканську Унію, той його виступ не мав успіху. Представник ЗДА заявився проти расової політики уряду Гендріка Верверда, але й проти санкцій, пропонованих азійсько-африканськими державами. Прийняття тієї резолюції азійсько - африканські країни, які мали в своїх заходах підтримку совєтського бльоку, зустріли голосними оплесками і виявами радости.

3,000 осіб взяло участь в Українському Фестивалі в Дітройті

Дітройт, Міш. (В. П.) — У неділю, 28-го жовтня 1962-го року, у найбільшій концертовій залі Дітройту — Форд Авдиторії відбувся „Фестиваль української пісні, музики і танку", що його спільно влаштували Товариства Українських Ґрадуантів Дітройт-Віндзор і Збірковий Комітет на пам'ятник Шевченкові у Вашингтоні Головою Комітету був д-р Денис Квітковський. Програму Фестивалю виконали Українська Мандолінова Оркестра з Дітройту, під мистецьким керівництвом Семена Мілса, виконуючи в'язанки українських народних пісень. Відома співачка мецо - сопрано Ганна Шерей з Ню Йорку, під акомпаніямент п-і Лідії Терлецької, відспівала кільканадцять українських народних пісень. Її виступи були переплітані з виступами танцювального ансамблю „Чайка" з Гемілтону, під мистецьким керівництвом п. Я. Клуня та під фортепіяновий супровід п-і Ірини Іванець. Під кінець програми п-і Раїса Садова під акомпаніямент п-і Мірії Ґулас, відспівала декілька народних пісень. Програмою проводила п-і Надія Винар. Серед присутніх, що виповнили вщерть велику концертову залю, було духовенство обох наших церков, представники стейтового уряду, міських управ Дітройту та Віндзору, велике число професорів мішіґенських університетів і студентів та інших визначних осіб урядових чинників. Повною тисячкою долярів збільшиться фонд будови пам'ятника Шевченкові у Вашингтоні, як також стільки само буде приділено на Стипендійний Фонд. Варто при цьому згадати, що Дітройт в цілості вже виконав збірку на будову пам'ятника Шевченкові, призначену для нього Центральним Комітетом, а прибуток з Фестивалю буде додатковою сумою.

Українська хроніка

● **Видавництво оо. Василіян у Римі** випустить незабаром з друку нове видання Святого Письма Старого і Нового Завіту. Переклад книги з гебрейських і старогрецьких оригіналів зробив о. Іван Хоменко Довгі роки працювали над остаточним оформленням перекладу єпископ Й. Мартинець, о. А. Великий, о. М. Ваврик, о Олійник, о. Р. Головацький, о. С. Федилик і о І. Патрило.

● **У зв'язку з виставкою графічних праць д-ра інж. А. Вариводи,** влаштовуваною в Літературно - Мистецькому Клюбі в Ню Йорку, відбудеться в п'ятницю, дня 9 листопада ц. р. обговорення цієї виставки, на якому автор цих графічних праць говоритиме про мету, з якою вони були роблені. Відбудеться це обговорення в приміщенні Клюбу о год. 8-ій веч.

СССР ПРОПОНУЄ ІНСПЕКЦІЮ КОРАБЛІВ, ЩО ВИВОЗЯТЬ РАКЕТИ З КУБИ

Москва. — Совєтський Союз запропонував Америці, щоб Міжнародний Червоний Хрест перевів інспекцію совєтських вантажних кораблів, які вивезуть ракети з Куби. Цю інспекцію переводили б швайцарські військові фахівці, делеґовані для цієї цілі до Міжнародного Червоного Хреста. З уваги на збереження большевицьких ракетних тайн — вони не мали б права придивлятися ближче самим ракетам, а тільки ствердити факт їх наявности на кораблях. Міжнародний Червоний Хрест мав би теж впродовж місяця переводити контролю совєтських кораблів, що пливуть до Куби, щоб перевірювати, чи вони не везуть нової офензивної зброї. Про ці справи конферували в Об'єднаних Націях два репрезентанти Міжнародного Червоного Хреста, д-р Павль Рюґґер і Мельхіор Борзінґер, з діючим генеральним секретарем Об'єднаних Націй У Тантом, та американські представники Адлей Стівенсон і Росвелл Ґілпатрік з совєтським віце-міністром закордонних справ Васілієм Кузнєцовим. Анастас Мекоян перебуває в Гавані вже 6 днів, але про хід і вислід його розмов не подано офіційно нічого до відома. За газетними інформаціями — він даремне намагається переконати Фіделя Кастра і його прибічників, що вони не повинні дискредитувати Хрущова, коли той публічно в заяві з 28-го жовтня ц.р. обіцяв, що міжнародна контрольна комісія зможе перевіряти на Кубі вивезення відтіль совєтської офензивної зброї. Американська летунська розвідка буцім-то ствердила, що большевики поквапно навантажують на вантажні кораблі в кубинському порті Маріель свої ракети, при чому коментатори здогадуються, що Москва проголосить в найближчих днях, що вона всю свою офензивну зброю з Куби вже вивезла і тому тамошня міжнародна інспекція не потрібна. Американські чинники стоять на становищі, що все одно така інспекція необхідна, тим паче, що існує сильне підозріння, що большевики й кубинці скривають частину ракет у різних великих печерах, що їх багато на Кубі. Водночас, Совєти не виводять з Куби своїх важких бомбардувальників типу „Ільюшин-28", здатних до переноження атомових бомб. Таких бомбардувальників Совєти привезли до Куби в їх складових частинах 30-40. В гаванських портах є коло 14 совєтських вантажних кораблів, які нібито, не чекаючи на приїзд спеціяльних інших кораблів, мають вивезти совєтські ракети. Актуальними залишаються сумніви, чи большевики у порозумінні з Кастром не обманять Америки знову, якщо на Кубі залишиться режим Фіделя Кастра і туди не буде допущена міжнародна контрольна комісія.

Аденауер прийняв ультимат Вільних демократів, щоб зберегти коаліцію

Бонн. — Західньо - німецький канцлер Конрад Аденауер рішив виконати ультимативну вимогу партії Вільних демократів і димісіонувати віце - міністра справедливости д-ра Вальтера Штравса та віце - міністра оборони Фолькмара Гопфа, які на власну руку, без повідомлення міністра справедливости д-ра Вольфґанґа Штамберґера перевели закриття популярного ілюстрованого тижневика „Дер Шпіґель" в Гамбурґу та арештування його видавця і чотирьох редакторів під закидом перекупства високих старшин і надрукування державно - військових тайн. Вільні демократи загрозили зірванням урядової коаліції з партією Християнських демократів Аденауера. Канцлер Аденауер признав теж рацію міністрові Штамберґерові, що в такій важливій і сенсаційній справі міністер справедливости має право приймати рішення. Суддя спротивився звільненню ув'язненого видавця „Дер Шпіґель" Рудольфа Авґштайна, мотивуючи, що той, опинившись на волі, може старатись затушувати справу. Виявлено теж, що арештовано полк. Адольфа Віхта. Оборонець арештованих твердить, що полк. Віхт був тим старшиною розвідки, який дав згоду на друкування тієї статті в журналі, але власті твердять, що журнал дістав ті відомості, перекупивши когось із старшин. Ця справа знайшла голосний відгук в західньо-німецькому парляменті.

Савді Арабія зірвала дипломатичні зв'язки з Арабською Республікою

Дамаск. — Савді Арабія оскаржила Об'днану Арабську Республіку в агресії, переведеній через бомбардування двох місцевостей — Мувассам і Халяф — в південно-західній Арабії, недалеко Червоного моря, та у зв'язку з цим зірвала з нею дипломатичні зв'язки. Це перший поважний офіційний наслідок революційного перевороту, що його у вересні цього року з активною підтримкою збоку Об'єднаної Арабської Республіки переведено в Ємені, де скинено тамошнього молодого короля — „імама" та заведено республіканський лад з революціонерами старшинами у проводі. Савді Арабія і Йорданія тепер одверто помагають вигненому іманові відзискати престіл. Таким чином на Середньому Сході настав знову розкол між тамошніми арабськими державами і знову стали голосними закиди проти Об'єднаної Арабської Республіки Гамаль Абдель Нассера, що той продовжує інтриги і встрявання в чужі держави, спонукуваний персональними амбіціями.

У СВІТІ

● **В Південному В'єтнамі** знову згинув американський летун, сержант Джонні Дж. Лі, коли він помагав вантажити амуніцію на гелікоптер в обширі інфільтрованому комуністичними партизанами. До цього часу згинули в тій країні вже 34 американські вояки, а 85 було ранених.

● **Італійський уряд** призначив 72-літнього Марселя Больдріні, кол. професора економії на голову державної нафтової компанії, на місце надзвичайно впливового Енріко Маттеі, який згинув тиждень тому в летунській катастрофі недалеко Міляна, внаслідку очевидного саботажу. Енріко Маттеі помагав альжирським самостійникам і цим стягнув на себе пімсту збоку французьких екстремістів-колоністів.

● **В „Ізвєстіях"** сталась під час Кубинської кризи прикра історія. В тому самому числі „Ізвєстій" надруковано допис їх кореспондента Віктора Матвєєва з Ню Йорку, де названо „вигадкою цинічних біржових торговців" вістку американської преси про можливість виміни совєтських баз на Кубі за американські бази в Туреччині, а поруч з тим дописом проголошено офіційну пропозицію Хрущова перевести якраз таку „цинічну" виміну. Західні обсерватори в Москві реготались, а бідні підсовєтські громадяни були ще більше спантеличені.

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY
FOUNDED 1893
Ukrainian newspaper published daily except Sundays, Mondays & holidays (Saturday & Monday issues combined) by UKRAINIAN NATIONAL ASSOCIATION, Inc., 81-83 Grand St., Jersey City, N.J.
Second Class Postage paid at the Post Office of Jersey City, N.J. Accepted for mailing at special rate of postage provided for by Section 1180 of Act of October 3, 1917 — authorized July 31, 1918
Передплата: На рік — $12.00; на пів року $6.25; на три місяці $3.25. — В Джерзі Сіті і закордоном: — На рік $14.00; на пів року $7.50; на три місяці $4.00. — Для членів У. Н. Союзу, чоловіків і жінок, — 65 центів місячно. — За кожну зміну адреси платиться 10 центів.
Адреса: "SVOBODA," P. O. Box 346, JERSEY CITY 3, N.J.

Коштовні й нереальні постанови

Можливо, деякі звеличники Об'єднаних Націй вказуватимуть, як на новий великий осяг цієї організації, на прийняту в минулий понеділок постанову Політичної Комісії Генеральної Асамблеї, яка таврує будь-які ядрові експерименти і закликає „негайно або найдалі до 1-го січня 1963-го року" їх припинити. Як на велику перемогу 37-ох невтральних країн, внескодавців цієї резолюції, можна вказувати на те, що не було проти неї ні одного голосу і лише 25 стримались від голосування. Але не голосували якраз усі атомові держави, а Франція стрималась також при голосуванні над другою резолюцією, яку запропонували ЗДА й Британія і яка звертає увагу на конечність міжнародної контролі над зберіганням атомового чи то перемир'я, чи миру. Совєтський Союз, який „принципово" проти будь-якої міжнародної контрольної системи на своїй території, голосував і цим разом проти західньої резолюції. Генеральна Асамблея негайно затвердила обидві резолюції і тепер уже залишається тільки така „дрібничка", як зреалізування цих резолюцій на терені 18-членної конференції у справі роззброєння в Женеві. Але речники ЗДА й Британії відразу заявили журналістам, що вони не вірять в практичну вартість прийнятих в Об'єднаних Націях резолюцій.

Таким чином ця резолюція має тільки споводне поважне значення. Насправді вона є ще одним доказом на пустомельство в ОН, де витрачається масу часу, енергії, грошей і слів на рішення, що не мають ніякої практичної вартости. Над цією резолюцією радила 110-членна Політична Комісія від 10-го жовтня ц. р., отож рівно чотири тижні. Яку ж величезну суму коштує утримання 110 делегатів у тій Комісії в Ню Йорку з їхніми прибічниками й канцелярським апаратом впродовж цього часу — для схвалення резолюції, яка матиме таке саме значення, як його мали сотні резолюцій покійної Ліги Націй, що розлетілась, не маючи ні реальної влади, ні екзекутивної сили! Об'єднані Нації протягом 18 років існування борються за збереження свого морального авторитету, що мав би бути рівнорядний чи навіть вищий, як авторитет мілітарної потуги. При всіх безперечних заслугах, що їх в різних справах мали Об'єднані Нації, у цій одній кардинальній і найважливішій справі Об'єднані Нації завели: в усіх великих міжнародних конфліктах голос мають не Об'єднані Нації, а великодержави, які розпоряджають могутніми збройними силами, які в справах зброєння не хочуть і не можуть слухати резолюцій малих азійсько - африканських країн.

В найактуальнішій справі Куби ця скромна і безсильна роля Об'єднаних Націй виявилась найяскравіше. Це правда, що і Кеннеді і Хрущов „дякували" генеральному секретареві ОН У Тантові за його миролюбні зусилля. Практично, як відомо, те його посередництво було, так би мовити, символічним, було виявленням доброї волі без практичних наслідків. Самі члени ОН це розуміють. І тому, наприклад, вони заявили У Тантові, що нема сенсу скликати Раду Безпеки, поки не буде якогось вирішення Кубинського конфлікту — поза Об'єднаними Націями, поміж ЗДА і СССР. Те саме стосується Конга. Місія Об'єднаних Націй в тій країні коштує їм щомісяця по $10.000.000. А від половини серпня 1960-го року з'їла вона вже понад чверть мільйона долярів, з тим наслідком, що всі ці резолюції ОН залишились паперовими.

Виключення СССР з Об'єднаних Націй і порядкування світу в оперті на силу західніх великодержав — єдина можливість, щоб здобути постановам Об'єднаних Націй реальне значення.

45 років тиранії

Московські большевики та їх поплентачі в усьому світі відзначали в останні дні, зокрема 7 листопада, сорокп'ятиріччя большевицького перевороту, так званої „Жовтневої революції", що їй вони приписують усі зміни, які сталися, починаючи з 1917-го року на терені колишньої царської Росії. Уже в цьому, визначенні жовтневого перевороту 1917-го року, як „революції", криється найперша большевицька брехня, що згодом закоренилася в публічній опінії не тільки окупованих Москвою країн, але й на Заході. Тож треба ще й ще раз ствердити, що розвалила російську тюрму народів, повалила зненавиджений царат і дала волю поневоленим народам не большевицька „жовтнева революція", а — започаткована в березні 1917 року революційними силами, в тому числі й українськими полками в Петербурзі, загальна революція всіх народів колишньої Росії. Проведений комуністами - большевиками в листопаді, за старим стилем у жовтні, переворот став початком не визволення, а ще гіршого поневолення всіх визволених Березневою революцією народів, початком тиранії найжорстокішої в історії світу.

Період т. зв. встановлювання совєтської влади і наступні після нього десятиріччя кривавого терору з їх народовбивством, масакрами, чистками, ув'язненнями і засланнями залишиться вже, поки існуватиме людство, страхітливими, кошмарними сторінками у свідомості поневолених большевицькою тиранією народів. Тож недаремно навіть теперішня підсовєтська молодь, зокрема поети, що не переживали тих часів, сивіють на самий тільки спогад про ті криваві роки, називають їх скаженими й проклятими. Народними злиднями й горем, пережитими за сорок п'ять років большевицької тиранії, страшать і страшитимуть матері своїх дітей в Совєтському Союзі і поза його межами.

Перейнявши від Березневої революції гасла волі, землі і хліба, — большевики не здійснили жадного із них. Визволені з-під царської кормиги народи вони закували у ще важчі пута колоніяльної залежности, перемальовані на фікцію суверенности. Особисту людську свободу знівечено так, як не нівечено її ні за царських часів, ні в добу половецьких чи татарських наїздів. Обіцявши селянам землю, „жовтнева революція" вивласнила їх дорешти, залишивши їм тільки мізерні клапті у вигляді так званих присадибних ділянок і перетворивши само селянство у безправний і безоглядно експлуатований люмпенпролетаріят. А коли мова про хліб, то панування московських большевиків позначилося небувалими в історії світу голодовими катастрофами, від яких згинули мільйони людей, злиднями, які не минулися ще й досі і які гонять робітників жінок і дітей на певну смерть у протестаційних демонстраціях та заворушеннях.

Проголошуючи цьогорічні льозунги й заклики до святкування „жовтневих роковин", кремлівські самодержці й магнати намагаються задурити народні маси перехвалками про такі досягнення, як „спутніки", польоти совєтських космонавтів навколо Землі, ракети і супербомби, перед якими, мовляв, дрижить цілий світ із його „капіталістами", та „імперіялістами". Ці заклики й льозунги зустрічає населення поневолених країн, як завжди, з тверезим, їдким глумом, знаючи добре, якою ціною куплені ці „досягнення" і конфронтуючи їх із совєтською дійсністю — харчовими злиднями, браком одягу і предметів щоденного вжитку, навіть таких, як голки, ножі та ґудзики. А цього року розрив між „досягненнями" й дійсністю буде ще глибший, як минулими роками, особливо ж у зв'язку із ганебною капітуляцією Кремлю в його намаганнях усадовитися із своїми ракетними базами на Кубі.

Л. Лесюченко

БРУКЛІН І „РАША"

Велика частина нової еміграції з України ніяк не може зрозуміти, яким чином в Америці розвинулось оте майже самозгубне обожнювання Росії і росіян, що, поступово сублімуючись, перейшло в обожнювання комунізму і совєтської диктатури, які мусять відштовхувати від себе кожного, хто хоч трошки скуштував демократичних ідей. Таким українським емігрантам варто прочитати спогади видатного американського критика, людини, настільки просякнутої бажанням аналізи, що вона не встоялась перед тим, щоб проаналізувати саму себе. Маю на увазі спогади Альфреда Казіна, чи, як вимовляють американці його ім'я, Кейзіна. Ґрунтую мої враження й висновки на статті Кейзіна: „Гіркі 30-ті роки", вміщеній у журналі „Гарперс Мегезін" за травень ц. р.

На жаль, ніхто з українських вчених не потрудився досі проаналізувати те суспільно - психологічне явище, що, тікаючи до Америки, жиди, які перед тим здебільшого жили в Україні, раптом запалали любов'ю до Росії, від антисемітських законів якої вони втікали, і перенесли на Росію ностальгічні спогади про Україну. А це дослідження варто було б вже давно зробити, щоб стала ясною ота плутанина понять, яка панує в головах деяких американців ще й тепер.

З спогадів Кейзіна виходить, що саме нюйоркський Бруклін був осередком цього клімату обожнювання „Раша", клімату, в якому проходило життя молоді нижчої частини середньої кляси жидівського суспільства в Америці.

Наскільки дикою, повною іґноранції була ця плутанина понять, наскільки ця жидівська молодь, не розбираючи, мішала докупи і убивників і їх жертви, — видно, наприклад, з такої фрази у спогадах Кейзіна:

„Як більшість моїх друзів, я не довіряв Сталінові і не вірив у московські процеси (судові процеси Сталіна проти опозиції всіх родів — Л. Л.), бо ми всі виросли в легенді про російську революцію, в захопленні перед Троцьким, у пошані до боїв маршала Тухачевського проти Польщі в двадцятих роках, в захопленні і з симпатіями до Бухаріна за його інтелектуальні досягнення. Російські обвинувачення, що такі люди укладали змову з нацистами, здавались нам абсурдними. Але, оскільки Гітлер і Франко робили необхідним спільний фронт, я не міг відірвати своїх симпатій від совєтів... Усе, чим я жив, здавалось мені частиною бурхливої революційної енерґії тридцятих років... в тому числі й зустрічі із старими російськими народниками та соціялістами - революціонерами".

Яким чином в одній голові, а ще більше в одному серці могли міститись захоплення Троцьким і симпатії до большевиків, коли в 30-их роках большевики були нічим іншим, як відображенням Сталіна, його мастком, його кріпаками, які мусіли робити те, що накаже вождь, — трудно зрозуміти. Не менш антиприродним було одночасне захоплення большевиками і приятельські зустрічі з народниками та соціялістами - революціонерами, бо не міг же Кейзін не знати, що народники, як і всі інші партії, винищені в „Раша", яку він обожнював, не міг він не знати, що між старими революціонерами-підпільниками і новою совєтською буржуазією колосальна різниця, і єднати одних з другими значило ображати ввесь революційний рух в Росії перед жовтневим переворотом?!

Інтелектуальну атмосферу, в якій опинився Кейзін, коли почав співробітничати в журналі „Нова Республіка", описує він так: „Марксизм носився в повітрі, зміни відчувалися в повітрі... письменники, яких я знав, коли мені було двадцять років, і які здавались мені тоді єдино - справжніми письменниками, ходили з виразом пролетарської зневаги до всього, що їх оточувало"..

Родина Кейзінів була бідна, матері доводилось господарювати так, щоб жаден цент не був змарнований, — але Кейзін гордився своєю родиною, і гордився тим, що він походить з жидівського роду. Він пише: „Бувають в історії часи, коли якась одна група почуває себе в центрі всіх подій. Тридцяті роки були саме таким часом. Хоч які ми були бідні, заґнані, самітні, мені здавалось очевидним, що усюди, навіть у гітлерівській Німеччині, бути поза суспільством, бути жидом означає бути в самому серці подій... що в нас і через нас історія готує якесь величезне звільнення і відкриття. Тому я плекав свою самітність, нашу відокремленість, нашу бідність, саме наше жидівство, як містичний знак того, що в нашій силі буде творити майбутнє".

Уся ця віра мала за основу надії на комуністичну революцію в Росії, хоч треба пам'ятати, що в тридцятих роках, — роках голоду в Україні, винищення селянства і найлютішого терору єжовщини, — тільки абсолютно відірвані від дійсности люди могли ще чекати чогось від „Раша". Але нас тут цікавить не те, що мусіло б бути, але те, що було і що поклало свою печать на американське мислення наших часів — захоплення „Раша" і сподівання „нового світу" від неї, зокрема — для гнаного до того часу в тій самій „Раша" жидівства.

Захоплення всім російським було таке велике, що воно визначило особисте життя Кейзіна. Ось як описує він першу зустріч із своєю майбутньою жінкою у якомусь таборі для молоді біля Ню Йорку: „Я побачив дівчину, що спокійно чекала на веранді. На ній були штани і російська вишивана блюзка, а дві чорні кіски виглядали трохи комічно, відтінюючи в той же час делікатне оливкового кольору російське обличчя".

Вже самий цей опис може правити за клясичний зразок незнання отієї улюбленої „Раша". Бо ніяких „російських вишиваних блюзок" в природі не існує, як також і „оливковий колір обличчя" ніякі антропологи росіянам не приписували.

Але для Кейзіна всі ці тонкощі не мали ніякого зна-

(Закінчення на стор. 3-ій)

КЛОПОТИ КАНАДИ

Восени цього року в Канаді відбулися дві урочистості, які треба занотувати як світові рекорди.

В західній частині Канади, в Скелястих горах, святково відкрито останню частину найдовшої в світі автостради, яка має 4.800 миль довжини і з'єднує східній берег цієї великої країни із західнім, даючи можливість заїхати із сходу на захід, не зборчуючи на американську автостраду.

Другий канадійський рекорд, — це відкриття на площі Віль Марі в Монтреалі 43-поверхового хмаросягу, найвищого в світі будинку поза ЗДА, з якого видно Нюйоркський стейт, стейт Вермонт на півдні і навіть північну тундру.

Але в Канаді не було великої радости з приводу цих двох осягів, бо ця багата країна опинилася в скрутному становищі: вона не має в парляменті постійної урядової парляментарної більшости, і консервативний уряд прем'єра Джана Діфенбейкера може працювати лише з підтримкою двох малих партій.

У парляментарних виборах, що відбулися в червні цього року, виборці не дали більшості жадній із двох великих партій. Урядова Партія Консерватистів прем'єра Діфенбейкера здобула тільки 116 мандатів до Палати Громад. Опозиційна Партія Лібералів, що її очолює Лестер Пірсон, здобула тільки 100 мандатів, а Партія Соціяльного Кредиту — 30. Четверта, найменша, Соціялістична Нова Демократична партія увійшла до нового парляменту з 19-ма мандатами.

Канадійська Палата Громад складається з 265-ох послів, і уряд прем'єра Діфенбейкера залежатиме від того, як до його законодавчих пропозицій ставитиметься Партія Соціяльного Кредиту, що, як згадано вище, має 30 послів, з них 26 із французької провінції Квебек, яких очолює провінційний провідник тієї партії Рал Кавет. Ця партія має дивну програму, в якій ставить своєю ціллю за допомогою кредитів підносити добробут країни, а її провідник заявляє, що — в разі війни — за Канаду немає рації воювати і називає Гітлера й Муссоліні великими героями.

Партія Соціяльного Кредиту може кожної хвилини, приєднавшись до лібералів і нових демократів, повалити уряд, який внаслідок цієї непевности має зв'язані руки. Ніхто не знає, як випали б нові вибори, але відповідальні особи свідомі того, що й після нових виборів не легко було б урядувати в столиці. Свідомість цього і спричинилась до того, що в Оттаві урядує партія меншости — консерватисти.

Канадійський журналіст данського роду, Олівер Клавзен, у своїй статті, надрукованій в „Ню Йорк Таймс", пише, що в іншому часі канадійці не допустили б до такого стану. Опитуванням, проведеним Канадійським Інститутом Публічної Опінії в першій половині жовтня, стверджено, що 47% канадійців голосували б тепер за лібералів, а тільки 33% за консерватистів. Але політики добре знають, що згадані 47% — це особи, невдоволені з теперішньої політики прем'єра Діфенбейкера, а не ті, які беззастережно підтримують ліберальну опозицію. Для порівняння треба пригадати, що в червні обидві партії в опитуваннях дістали по 37% голосів.

Теперішній стан у Канаді тим дивніший, що ще кілька років тому була вона предметом заздрости всього світу. Протягом десятиліття її крайова продукція зросла з $12 більйонів до $30.6 більйона. Майже два мільйони повоєнних іміґрантів вибрали собі Канаду за нову батьківщину, а канадійський долар мав вартість $1.06 американського. В Канаді був повний добробут.

Щоправда, згаданий журналіст Клавзен підкреслює, що отой добробут в країні не був в дійсності цілковито канадійським. Економіку Канади розбудували американські компанії й корпорації, засновуючи свої філії на північ від кордонів ЗДА. Канада дає на це дозвіл, щоб за чужі позики й інвестиції мати платничий дефіцит, який річно становив більйон долярів. Треба було, як, наприклад, у минулому році, заплатити чужим інвесторам $575.000,-000 на рахунок відсотків і дивіденд.

Такий стан не може довго тривати. Не вина в цьому консервативного уряду, який дістав у спадщині отой штучний добробут від лібералів, що довгі часи були при владі. Нелегко змінити такий стан за один - два роки.

Уряд Діфенбейкера вирішив ступнево ліквідувати оте життя понад стан. Він не побоявся обнизити вартість канадійського доляра до 92.5 американського цента. Цей непопулярний його крок використано під час виборчої кампанії, хоч усі знали, що цього вимагали потреби економіки.

Чужинні інвеститори і позикодавці продавали масово канадійські доляри за певнішу валюту, і резерви чужої валюти в Канаді вичерпувалися. Уряд мусів затягнути позику від ЗДА, Англії і Міжнародного Монетарного Фонду на суму $1.05 більйона. Але він зовсім не думає за ті позичені гроші втримувати й надалі високу життьову стопу. Отже, канадійці мусять привикнути до ощадности, бо канадійський імпорт буде зменшений на 15%; важче буде позичити гроші і буде обнижена сума, яку туристи зможуть брати із собою, виїжджаючи за кордон.

Можна сподіватися, що канадійці зрозуміють вагу становища і вирішуватимуть важливі проблеми не зі становища своїх партій. Журналіст Клавзен вважає, що „роки добробуту не погасили у канадійців почуття самопосвяти і дисципліни для брятування своєї країни".

НЕЗАБУДЬКА

Знов поглянула і знов
щось промовила немов.
— Що ти хочеш, незабудько?
— От забудько, от забудько!
Пам'ятаєш? Пам'ятаєш? —
і без слів усе питає:
— Пам'ятаєш, цілі дні
незабудькам навесні
обіцяла ти ще вдома
не забути і в хоромах
ці джерелочка прозорі,
цю землицю й осокори?

Не цвіте уже лужок.
Скільки там було квіток!
Незабудьки край джерельця,
а козельця ж то, козельця!..
І питає, і питає:
— Пам'ятаєш? Пам'ятаєш?

ОКСАНА ЛЯТУРИНСЬКА

Олег Лисяк

Минула небезпека

Нема найменшого сумніву, що небезпека минула. Очевидно, мова тут не про війну за Кубу, мені це навіть не в гадці. Належу до покоління, яке пережило вже дві світові війни, і тому, згідно із засадою „до трьох разів штука", маю надію пережити ще й третю. Тим більше, що мушу вернутися додому, до Львова, на Вірменську вулицю, ріг Гродзіцьких, бо там у мене большевики знаціоналізували будинок на три поверхи з двома фронтами (по-американськи: на чотири підлоги), і я зовсім не маю охоти, щоб якась дальша родина віднаціоналізовувала той будинок замість мене, коли скінчаться соціялістичні реалітети і москалі поженуть із Львова назад до Рязані й Казані і до Омська чи Томська.

Те, що я мав на думці, згадуючи за небезпеку, це те, що в останню середу жовтня ми мали Галовина, себто ніч, коли дорогоцінні діточки мажуть стеариною вікна в автах і лазять цілими чередами з вигуками: Трік ор тріт!" — себто по-нашому: „Давайте хабаря, або наробимо біди!"

Найгірше в цій справі те, що до дільниці, в якій я проживаю, добираються у щораз більшому числі американці африканського походження, і кольорові діточки, відзначаючи свято Галовина, появляються тут, перебрані за піратів, чарівниць і індіян. До речі, такий мурин, переодягнений за індіянина, мусить почувати себе бодай одним ступнем вищим на суспільній драбині. Завжди, що червоний то не чорний.

Досить комічно виглядає, коли задзвонить при дверях дзвінок, і на порозі появляється ціла ватага циган, ковбоїв, кістяків, франкештайнів, і у ваш бік витягається ціла гурма рук, чорних, як шварц. А тому, що ми не маємо тут Мирона Куропася, щоб учив малих нащадків африканців української мови, негритята „Трік ор тріт! Трік ор тріт!"

Я взагалі не маю нічого проти муринів, і я за те, щоб студент Мередіт ходив собі далі до „Ол Міс"-університету. Я навіть дуже любив у Львові в цирку Корнацьких чорного атлета - велетня із звучним прізвищем Макс Сальватор Бамбуля. Трохи менше люблю чорних галовинців, що мажуть мені авто свічками. А мій сусіда з другого бльоку, чорний, як смола, ніяк не хоче повірити, що я не є „рашен", дуже вихваляє „рашен ватка" і, навіть досить подобається йому — „Крушефф". При цьому кожний знає, що йде про водку і Нікіту Сергєєвіча. Пробую переконати його, що я не „рашен" і що „Крушефф" такий добрий для моєї батьківщини, як Ку-Клукс-Клен для американців африканського походження, але не помагає.

А Галовина таки не люблю — чи білого, чи чорного. Головно тому, що свічка, якою діточки у той вечір орудують, дуже важко сходить, а до того ж вони звичайно виписують на автах такі слова, що потім годі у так удекорованій машині показатися на вулиці.

А діточки в цю ніч почувають себе супердемократично і воюють, аж могила цвіте! Дзвонять, аж дзвінок при дверях мало не увірветься, гримають кулаками, помагають собі запятками і абсолютно не вірять, що нікого нема вдома. Щоб не дістати в цей вечір подразнення нервової системи, добрий спосіб піти до кіна на якийсь „горровшов". Там мається до діла лише з одним, франкенштайном чи іншим опиром. Тут їх ціла гурма.

Наші діти, назагал, не беруть участи в галовинсько - жебрацьких продукціях. В традиції нашого народу нема нічого подібного. Ні новорічне сіяння пшениці, ні різдвяна коляда, до якої, зрештою, належить також і міхоноша — не мають в собі елементу жебрачого шантажу: „Трік ор тріт" і ніхто не ставить нікому альтернатив. Пам'ятаю добре одну лемківську пісню, яку ми колись співали, мандруючи від села до села по зеленій Лемковії, впрошуючись до тої чи іншої господи:

„Або нас ту пустьте —
або нам отворте,
Бо ся погніваме —
і ся довертаме..."

Ось чим грозилось у нас: погніваємося і завернемо з-під хати. Як далеко від цього до „трік ор трік" галовинських відьом...

Борис Антоненко-Давидович

ЗА ШИРМОЮ

РОМАН

(29)

— Я, мамочко, іду зараз до району.

Жучка не відскочила від нього, як то бувало раніш, а розчулено поглядала на нього, час від часу лижучи язиком повітря.

„Як давно я не називав її так!" — журно подумав Олександер Іванович, вдивляючись у материне лице, що від слова „мамочко" одразу засяяло, наче помолодшало, і її сумні очі нараз огріли його таким лагідним, люблячим поглядом, аж йому захотілось, як колись у далекому дитинстві, міцно обійняти її і поцілувати. Однак, з вулиці до амбуляторії йшла Таскіра, і Олександер Іванович поспішив до неї нагадати, щоб неодмінно перевірила сьогодні, чи відвіз молодий узбек свою хвору на рак жінку, а далі першою, що трапилась йому на шляху, машиною МТС, поїхав до районового центру.

XV

Олександер Іванович сів до кабіни поруч шофера. Одразу ж за кишлаком відкрилась панорама широких бавовняних плянтацій і дальніх гір. Красвид родючої долини, щохвилини міняючись, швидко сунув назустріч машині, і хоч усе тут було давно вже знайоме Олександрові Івановичу, та цей мальовничий пейзаж мимоволі, як і завжди, вбирав його увагу й присипляв думки...

Двома безконечними рядами вишикувались уздовж магістралі тополі й грайливо шуміли листям від стрімкого бігу машини, ліворуч повз лан достиглої пшениці поспішала назад до кишлаку черідка низьких, підстрижених шовковиць, а далі, скільки могло бачити око, розстелились неозорі світлозелені плянтації бавовнику. Рівні, як накреслені, ряди бавовняних кущів мелькали перед очима, немов крутились у протилежний бік на велетенській каруселі: ряд за рядом, ряд за рядом, а спереду насувались нові й нові...

Вдалині з півночі й півдня над плянтаціями громадились гори. Вкриті вічними снігами, вони зникали в синюватій імлі на півночі, простягаючись могутніми пасмами до Киргизії, а на півдні їх білі верхів'я, осяяні сонцем, спішили юрбою, випереджаючи одне одного, кудись ще далі на південь — через Таджикістан — до Паміру й Гімалаїв. Прекрасні були в цей ранок і дикий хаос дальніх гір, і рівні лінії бавовняних плянтацій...

Замикаючись десь на сході за обрієм, гори підковою обгинали славетну Ферганську долину і талою водою своїх снігів сповнювали її арики. Це завдяки їм, тим дальнім горам з вічними снігами, на цій землі, де влітку сяє з зеніту гаряче, розпечене сонце й не випаде з неба жадної краплини дощу, розкинулись бавовняні плянтації, щедро родив у душних болотяних випарах риж, двічі за літо вистигала пшениця і рясно давали людині свої плоди пишні сади та городи.

Машина стрімко влетіла в кишлак, що його навпіл перетнула автомагістраль. Майже не зменшуючи руху, вона, як вістун розпочатого трудового дня, гуркотом свого мотора на друзки розбила ранкову тишу заспаної вулиці. Десь у дворі загавкав, прокинувшись, собака, а на густому гіллі високого карагача, що стояв коло шляху, бентежно зашелестіло листя. Машина промчала вздовж сіро-жовтих стін узбецьких кибиток без вікон на вулицю. Праворуч мелькнув пам'ятник Ленінові. За пам'ятником замигтіли кольоровими плямами клюмби з квітами, блиснули шибками на сонці високі вікна шкільного будинку, далі волейбольний майданчик з напнутою посередині сіткою, ще якась кибитка на відстороні — і машина вискочила з кишлаку.

А в цей час, загальмувавши при зустрічі хід, у кишлак в'їздила машина, поверх бортів навантажена цеглою. На мить перед очима Олександра Івановича замайоріли знайома вишивана хустка й кілька смаглявих юнацьких голів з чорними тюбетейками на маківках.

„Це Назира з хлопцями везе цеглу на наше будівництво", — подумав Олександер Іванович, і йому захотілось привітно помахати їй рукою, але машина вже зникла.

Попереду з-за обрію вирину̀ли дерева; за кілька хвилин вони вже розрослися широкою зеленою смугою на північ і південь, а ще трохи згодом можна було вже відрізнити окремі високі карагачі й тополі і крайні будинки районового центру. Відтіля назустріч машині, як далекий поклик, долетів гудок бавовноочисної фабрики.

Машина загальмувала рух і легко покотилась широкою, обсадженою деревами вулицею. Вона проїхала повз великий порожній двір міліції з відчиненою брамою, куди діловито поспішав літній усатий міліціонер - узбек, поминула білий двоповерховий будинок райвиконкому з квітковими клюмбами перед ним, далі банк із заґратованими вікнами й повернула на центральну вулицю. Тут Олександер Іванович попросив шофера спинити машину й, непевно ступаючи затерплими ногами, зійшов на тротуар. Після швидкого руху машини й невпинного гуркоту мотора, вулиця видалась занадто тихою, як на цю пору дня, і він підніс до очей руку з годинником. Була рівно дев'ята година.

Олександер Іванович перейшов місток, під яким прудко ніс каламутну воду центральний арик, і повернув на бічну вулицю, що йшла до малярійної, чи, як вона тут звичайно звалася, тропічної станції.

У дверях станції його зустріла моторна, як на її поважні літа, короткозора лікарка - маріолог Пісочкіна в білому медичному халаті й одразу ж сповістила новину:

— Чули, колеґо, — до нас їде Ходжаєв?

Кирпатий, з трохи вивернутими ніздрями, ніс Пісочкіної мав хронічний нежить, і здавалось, що цей ніс на літньому, досить зораному зморшками, обличчі, нанюхавшись колись чогось дуже гидкого, збридився на все життя і боязко принюхувався до кожної людини.

— Як у вас на дільниці? Не боїтесь? — Її примружені очі метушливо забігали по обличчю Олександра Івановича. — Майте на увазі, він буде нишпорити скрізь, заїде й до вас.

— Що ж, — розвів руками Олександер Іванович, злегка всміхаючись, — я завжди готовий зустріти всеоружно всяке начальство.

Пісочкіна недовірливо потягла ніздрями повітря.

— Кажуть, Ходжаєв, — це зовсім не те, що наш попередній завідувач, який тихенько сидів собі в області й нікуди не рипався. Цей навпаки. До того ж, він має великий авторитет, не тільки як член обкому й облвиконкому, а і як лікар. Він же хірург і, кажуть, навіть ставши завідувачем, робить і далі складні операції... Але всі запевняють, — він занадто строгий. Гроза!..

БРУКЛІН І „РАША"

(Закінчення зі сторінки 2-ої)

чення — перед ним було живе втілення „Раша", а коли до того він довідався, що дівчину звати Наташа, як героїню з „Війни і миру" Толстого, та він остаточно закохався у це наявне втілення і підтвердження „того пристрастного прив'язання до ніколи небачених країн і до політичних рухів, в які я сам не знав, вірити чи ні". Ця дівчина, очевидно, також мала плутане уявлення про батьківщину своїх предків і про політичні рухи, бо, наприклад, такі надзвичайні для студента-біолога портрети висіли в її кімнаті: мадам Кюрі, Айседори Дункан — і Александри Колонтай, коханки Леніна і майбутньої посолки Совєтського Союзу в одній із скандинавських країн.

За цим дівочим обличчям Кейзенові ввижалися всі його ідеали, все, що він обожнював. А обожнював цей молодий американець жидівського походження не Америку і не сіонізм, — ні, він обожнював „російську інтелігенцію, науку, прогресивне жіноцтво і над усе, — оце дороге російське обличчя"...

Вони одружились — через два тижні після зустрічі — в Сіті Голлі. Всі події сприймав тоді Кейзін, оскільки можна судити з його самоаналізи, під кутом зору російських інтересів, при чому обожнювання „Раша" непомітно привело його до того, що він позитивно, з захопленням почав ставитися до всього, що робила Москва, хоч вона була вже тоді центром комунізму. Таке обожнювання „Раша" посилило обожнювання марксизму.

Наскільки міцні були ті почуття видно з того, як Кейзін сприйняв війну в Еспанії. „Хоч я обурювався і з огидою дивився на московські процеси, але мені здавалось таким важливим, щоб льоялісти перемогли ...що я не хотів нічого слухати про те, що сталіністи роблять в Еспанії... Коли один мій шкільний товариш розповів мені про масакру, яку ГПУ влаштувало в Барсельоні над троцькістами та анархістами, я не хотів йому вірити".

Цікаво спинитися на кількох моментах цієї заяви.

Перше — так звані московські процеси тридцятих років. Процес проти троцькістів був першим із них, далі йшов процес проти зінов'євців (разом із Каменевим), потім — проти Бухаріна, а ще далі пішли процеси під об'єднаним, антиприродним гаслом проти „право - лівацького ухилу". Троцький, Зінов'єв і Каменев були жидівського походження, і не буде перебільшенням сказати, що велика більшість їх послідовників були також жидівського походження. Всіх їх або розрозстріляно, або заслано; більших — після процесів, а менших — без суду і без повідомлень у пресі. Наслідком цього Сталін винищив велику частину комуністів і „безпартійних большевиків" жидівського походження. Зробив він це через НКВД руками здебільшого таких самих комуністів жидівського походження або руками російських комуністів, бо українські комуністи, як і комуністи інших не-російських національностей, в той час були під терором і „на подозренії". Проте, ніхто ніде не підняв протесту проти Сталіна за його антисемітський терор.

Друге — не зважаючи на нищення Сталіним троцькістів, не зважаючи на те, що війна в Еспанії була тільки пробою сил між Сталіним і Гітлером, троцькісти, тобто у великій мірі знову ж таки жиди з усіх кінців світу, приносили великі жертви, щоб тільки послужити Сталінові, який пізніше підіслав убивцю до їхнього вождя — Троцького.

Отже, коли в Еспанії ГПУ знищило масу троцькістів, то воно знову ж таки знищило і чималу кількість жидів, які проти всякого здорового глузду, забувши минуле, кинулись у сліпому обожнюванні „Раша" служити „справедливій справі".

Для Кейзіна і його ґенерації протверезіння прийшло тільки в 1939-му році, коли Сталін уклав договір з Гітлером. Дальшу історію ми пережили на власній кірі. Різниця між нами і Кейзіним та, що люди, які жили в СССР — в тому числі й жиди — не мали ясного уявлення про Гітлера та його антижидівську поставу. І хоч большевики видавали переклади творів Фойхтванґера, бо він робив Москві добру рекляму в світі, вони ніколи не випустили масовим виданням перекладу „Майн Кампф" Гітлера, яка розкрила б багатьом очі. І може тоді десятки тисяч жидів, наприклад у Києві, не ховалися б по підвалах, щоб їх не вивезли большевики на схід.

Але Кейзін і ті, що прийшли після нього, мали змогу знати! Для них була відкрита вся колосальна сила американської інформації, але вони вперто затуляли вуха і заплющували очі, твердячи собі і своїм друзям: „Раша" хоче миру.

Скільки разів ми читали й чули від різних американських професорів і студентів оце „Раша хоче миру"! Яким же чином могло витворитись таке поняття про країну, яка не тільки брала участь майже в усіх европейських війнах, але й безупинно воювала з сусідами, поширюючи свої володіння?

Цікаво й те, що ніхто з впливових журналістів жидівського походження досі не спробував з'ясувати ту психологічну підставу, на якій Сталін після війни базував свою ставку на російському націоналізмі. Ніхто досі не проаналізував, як під час війни поставилось населення в глибині Росії до приїзду сотень тисяч утікачів, в тому числі жидів, про яких мешканці Пермі чи Пензи до того тільки чули. А тим часом можна легко припустити, що ксенофобна з природи психіка росіян, розігріта образою за поразки на фронтах, не могла не виявити своєї ворожости до непроханих гостей — переважно з України — і тим дала Сталінові певність, що він може скласти провину за поразки на світову жидівську змову. Принаймні повоєнні процеси в Чехо - Словаччині, Болгарії і Румунії, в яких підкреслювано жидівське походження обвинувачених, дають підстави для такого припущення, як і відома всім підготовка „процесу кремлівських лікарів", більшість яких також була жидівського походження.

Але коли ми придивимось до того, що діється тепер, то побачимо, що якась бездумна віра в „Раша", бажання за всяку ціну знайти підстави для її обожнювання, збереглись і досі серед декого із старшої ґенерації американців і серед багатьох — у молодшої. Тільки цим можна пояснити сліпу віру в „Раша" та її геній, яка охопила цих американців після випущення „спутніка", — віру, якої, здається, не прохолодили навіть ракети, що їх Хрущов поставив на Кубі.

Для суспільних психологів буде цікаво з'ясувати ті цереживання і думки, які витворюють самозгубні тенденції у такого народу, як жиди, що довів своєю довгою історією витривалість, що вистояв проти всіх переслідувань і зневаги.

Найбільш трагічне для нас, українців, у цьому процесі те, що оця ностальгічна любов до „Раша", передана від батьків дітям, викликана здебільша саме спогадами про життя в Україні. Забувши чи відкидаючи всяку згадку, що вони жили в Україні і справжньої „Раша" ніколи не бачили, частина жидів хоче тепер ще й перекласти на плечі українців чужі злочини, щоб виправдати свою улюблену „Раша".

Вісті з Каліфорнії

Між цими двома найближчими південно - каліфорнійськими великими містами все міцніше і міцніше нав'язується організаційний, культурний, а особливо духовний зв'язок. Сан Дієґо знаходиться на, так би мовити, місійному становищі, користуючись обслугою Лос Анджелесу. Це торкається і православних українців, що віддавна мають постійну місячну обслугу священика із Лос Анджелесу, і українців-католиків, які тепер також мають постійну місячну духову обслугу католицького священика з Голивуду. Православні Служби Божі відправляє о. Ананій Мірощенко, а католицькі — о. Михайло Колтуцький.

7-го жовтня Лос Анджелська католицька парохія на чолі зі своїм настоятелем та з цілим церковним хором під проводом маестра Вол. Божика організовано відвідали українців-католиків Сан Дієґа (їх там нараховується 30 родин) і вперше за ввесь побут наших людей на тому терені відслужено повну співану Службу Божу в одному з католицьких храмів того міста. Було велике піднесення на дусі українців Сан Дієґа, бо перед цим там відбувалися лише доривочні раз - два на рік місійні відправи о. Стефана Севчука з Канади. Тепер заходами громади Сан Дієґо та її організаторів: інж. Хама і його дружини, Івана Бумбара і його брата Михайла, Івана Ворони та інших — встановлено постійну духову обслугу із Лос Анджелесу.

ХОР „КОБЗАР" ПЕРЕД АМЕРИКАНЦЯМИ

19 жовтня в Укр. Нар. Домі в Лос Анджелесі відбулося зібрання-мітинг американських політиків-республіканців з метою організації й підсилення передвиборчої кампанії в Каліфорнії за перемогу республіканських кандидатів на чолі з Ніксоном — кандидатом на губернатора Каліфорнії. Мітинг очолив мейор міста Сан Франсіско Крістофер, якого дуже тепло вітали присутні та який мав головну промову на мітингу. Сам факт відбуття американської політичної імпрези в українському народному домі прислужився до розголосу українського імени в місцевій пресі, що оголошувала імпрезу. Крім того, мейор Сан Франсіска — великий приятель українців, який уже двічі наказував вивішувати наш національний прапор в День Української Незалежности 22-го січня на ратуші міста. Але найбільшу рекляму українському імені на тому мітингу зробив наш центральний хор „Кобзар", якого урядники імпрези запросили до виступу після врочистого відкриття зборів. Хор під дир. Вол. Божика проспівав три речі: „Вперед", фінал із „Запорожця за Дунаєм" та бойову „За республіку!" Після виконання співу мейор Сан Франсіска в своїй промові кілька разів згадував наш хор, наш народ і поневолену Україну, яку, між іншим, він відвідав два роки тому. А після зібрання чисельні політики зверталися до голови хору п. П. Марцинова з проханням не забути їх поіменно повідомити про точний день, місяць і час запланованого великого самостійного концерту хору, що тепер складається із 60-ти співаків. Багато американців, особливо жінок, самі зголошували свою готовість допомогти хорові, коли б він того потребував, у своєму рості. Як повідомляє управа хору, незабаром відбудуться виступи наших співаків перед публікою, в тому числі й на телевізійній програмі.

70-ліття о. А. Мірощенка

В неділю, 21-го жовтня віруючі св. Андріївської Прав. Церкви в Лос Анджелесі вшанували врочистим обідом 70-ти літній ювілей свого настоятеля о. А. Мірощенка, який свого часу під Польщею зукраїнізував немало наших церковних громад та рівно працює на церковній ниві в Каліфорнії.

СВІТОВА ФЕДЕРАЦІЯ УКРАЇНСЬКИХ ЖІНОЧИХ ОРГАНІЗАЦІЙ — ЧЕТВЕРТИЙ ЛІТЕРАТУРНИЙ КОНКУРС СФУЖО

З ініціятиви й фундації радної м. Дітройту Марусі Бек створено при СФУЖО Літературну Нагороду для жінок-письменниць. У виконанні цієї постанови проголошуємо оцим

Четвертий Літературний Конкурс СФУЖО.

Предметом Літературного Конкурсу є спогад про видатну постать чи подію або життєписний нарис довільного розміру.

На нагороду призначено по $ 100 за два рівнорядні літературні твори.

Учасниками Конкурсу можуть бути жінки - письменниці або всі, що хотіли б ними бути.

Термін закінчення Конкурсу: 31-го березня 1963 р.

Надіслані твори розгляне Мистецьке Жюрі, до якого увійшли: ред. Степан Волинець, ред. Наталія Когуська і д-р Марина Рудницька.

Конкурсові твори слід надсилати в трьох примірниках під псевдонімом, подаючи справжнє прізвище автора в запечатаній коверті, на адресу „Жіночого Світу" в Вінніпегу, з допискою „Для Комітету Літературної Нагороди".

Woman's World,
P. O. Box 791,
Winnipeg, Man., Canada
Комітет Літературної Нагороди

НОВІ ВИДАННЯ

НОВИЙ ВІНОК СОНЕТІВ

„Дзвенислава" — вінок сонетів Богдана Кравцева

На Літературному Вечері у Ню Йорку в ЛМКлюбі присутні мали радісну нагоду відсвіжити особисте знайомство з поетом, перекладачем і літературознавцем Богданом Кравцевим та вперше почути у виконанні Миколи Понеділка п'ятнадцять сонетів, що становлять собою найновішу збірку „Дзвенислава".

Сонет — складна поетична форма; вінок сонетів — одна з найскладніших поетичних форм, не лише у формальному розумінні. Тому „вінків сонетів" (що, як і великий епічний твір, мають свою інтродукцію, наростання розповіді, кульмінаційний пункт і розв'язку), в нашій літературі не нараховуємо і десяти; не набагато більше їх є і в деяких інших слов'янських літературах. Опанування такої складної форми, з усіма її внутрішніми таємницями, вимагає і не абиякого поетичного хисту, і значного досвіду.

„У городі левів і чародіїв", під спів солов'їні народилася в українській родині доня; на славу Божу дали їй імення Дзвенислава. Щасливо розпочалося на рідній землі дитинство, —

> Та вдарив грім,
> знялася хуртовина
> І з миру тихих молитов
> і дзвонів
> З любови світу вірного
> й надії
>
> Вітчизни сонце,
> серце материне,
> Тривожне, невсипуще
> й невгамовне
> Під зорі привело тебе
> чужії.

Далі й далі веде нас автор еміграційної збірки „Під чужими зорями" слідом життя Дзвенислави, слідом важких зусиль батьків, що все дали своїм дітям; вводить нас у світ великої родинної любови, дружби, співпраці. Українська Дзвенислава вже в „місті Братньої Любови", тобто у Філядельфії, за океаном. Але:

> Мов у корону вербну
> сімсот-гілля,
> Ряснотну, наче сонцем
> променисту,
>
> Тебе вдягає повагом
> врочисто
> Прамати Роду Твого
> Із Поділля.

І, нарешті — в день вінчання доні автор дарує Дзвениславі вінок сонетів. Здавалося б, що ж, одна з родинних подій. У сонетах є навіть такі суто родинні згадки, як про синів Юрія, Гордія, батьків Степана, Миколу, бабуню Олену, що „самотньо згасла" в засланні на Сибіру... Та насправді ж нова збірка Богдана Кравцева „Дзвенислава" — це вінок безсмертному українському родові, — „Живі послання прадідної віри, благословення Роду, що безкраїй". Тому „Дзвенислава" не лише значне поетичне досягнення автора: тема настільки ним узагальнена, любов до ніде безпосередньо не названої України така хвилююча, упевненість у безсмерті роду така велика, що „Дзвенислава" не одно серце і напевно не одно наше покоління буде хвилювати, викликати роздуми, ушляхетнюватиме душі.

Не всі словесні новотвори можна назвати у книжці вдалими (алінала з „сяння"), не всі образи хвилюють нас з такою силою, як, напр., розкішний „Кружляли села рідні і присілки відлунням великодньої гагілки", — але найновіший український вінок сонетів можна впевнено назвати найкращим з усього, що дотепер було зроблено в цій ділянці. У жадному з дотепер створених у нашій літературі не було розлито такої безмежної теплоти - любови, такої віри в людину і такої глибокої філософської думки про безсмертність „роду, що безкраїй".

Леонід Полтава

Уван у Вінніпегу відзначила Роковини М. Лисенка

П'ятдесятиріччя з дня смерти Миколи Віталієвича Лисенка відзначила Українська Вільна Академія Наук — УВАН у Канаді окремою прилюдною сесією дня 28-го жовтня в великій залі УНДому в Вінніпегу. На передній стіні пишався портрет Лисенка спеціяльно зроблений для цієї сесії проф. Катериною Антонович. Сесію відкрив і проводив нею віце - президент УВАН д-р М. І. Мандрика. Змістовну доповідь про життя й творчість Лисенка прочитала д-р Марина Рудницька, переплітаючи її особистими спогадами про постанову деяких його опер у Празі. Згодом д-р Мандрика подав декілька цікавих моментів із життя Лисенка, а зокрема торкнувся його зв'язків з українськими культурними діячами того часу. Проф. Я. Жук у своєму слові підкреслив актуальність Лисенківських традицій в українській музиці наших днів і дальшу еволюцію музичних форм сучасних українських композиторів.

Н. Н.

Ще про концерт Капелі Бандуристок

Рідко коли ми виходили з залі „Ірвінґтон гай скул" з таким піднесенням і радістю в серці, як після цього юнацького, радісного концерту Капелі Бандуристок під диригуванням Петра Потапенка.

— Пегарний концерт! Молоді — а велике діло! — це пококцертова оцінка в коридорі, і її автор — проф. Паливода.

— Молодь, що має ще вчитись, але має вже й такі великі досягнення! Дуже добре! — так схарактеризував виступ Капелі Бандуристок проф. Неприцький-Гронавський. І до їхніх голосів приєднуються, мабуть, усі слухачі, що по-берегу заповнили залю і бальков.

29 бандуристок і співачок Капелі (10 з бандурами) — переважно молодь 16-18 рр. віку. В Дітройті розвинув у них любов до бандури й української пісні маестро Петро Потапенко. Киянин, талановитий студент різних відділів Київської Консерваторії, учень знаменитого Верикївського й Верьовки, сучасний мистецький керівник нашої гордости — Капелі Бандуристів ім. Т. Шевченка. Скромно посміхається і неохоче про себе розповідає ця людина, але сяють її очі, коли говоримо про мистецтво та нові творчі пляни.

Капеля Бандуристок розпочала своє існування з малого гуртка в Дітройті, одного з самодіяльних гуртків при Осередку СУМА ім. Пилипа Орлика. Поволі, після напологливої праці керівника з гуртківцями, вона виросла в творчий колектив, який має значні досягнення і щодалі то більше удосконалюється. 21 пісню за програмою і наддатки на „біс" та „славно" Капеля виконала з юначим запалом, з піднесенням і такою зіграністю, якої важко сподіватися від молодого колективу. Привіт і подяка голови Головної Управи СУМА п. М. Фурди, квіти, привіти, оплески — все це було нагородою бандуристкам і співачкам, що на сцені — „як мак процвітали".

Якщо в першій частині концерту струни трохи слабо звучали бандури, то в другій вони заздзвеніли не лише впевнено, а ще й із особливою виразністю та точністю удару. Від щирої душі співали солістки (обдарований особливо милозвучним голосом панні Галини Кравченкової стелиться пряма дорога до вокальної школи) і ввесь хор. Очевидно, ще не всі народні строї капелянок витримані стилево, але ми вважаємо, що успіхи концертів Капелі Бандуристок та масове набуття їх першої довгограної платівки „Мій Рідний Краю" дадуть змогу не покращати (бо вони й так чудові), а точніше стилізувати ношу.

Історія записала понад 20 прізвищ українських кобзарів та бандуристів, які загинули від ворожих рук за свою любов до бандури, пісні, України. Неначе у відповідь ворогам — дзвенить і переливається наша музика й пісня, у виконанні тих, з-поміж яких України багато й не бачили; аж за океаном розвивається наше чудодійне мистецтво.

З природи речі, ліричні й жартівливі пісні звучать у виконанні Капелі Бандуристок з Дітройту найповніше, найкраще, адже виконавці — дівчата і кілька жінок. Але незмінно хвилюють слухача і повстанські пісні і „Контра спем сперо" в аранжуванні Петра Потапенка, пісня Купчинського „Чи знаєш ти"...

Малий гурт молодих українок, що виріс у Капелю Бандуристок і під керівництвом Петра Потапенка прямує до зрілого творчого колективу, — щиросердечно вітаємо з успіхом! А при тому запитуєм наших юнаків: — Де ж ви, хлопці, чи посоромите наш рід?!

В. Гальченко

Вісті з Каліфорнії

„Якщо ми переможемо, то нам і чужої слави трохи додадуть", — приблизно такі слова ми знаходимо в „Чотирьох шаблях" Яновського. Такими словами закінчив свою коротку промову-згадку про покійного генерала сотник Армії УНР інж. Леонід Романюк на поминальному обіді при церкві св. Андрія Первозванного 30-го вересня ц. р. Лише з додатком, що до слави сл. п. ген. Омеляновича-Павленка додавати чужої і крихітки непотрібно — він мав досить і своєї власної.

Ота слава покійного генерала, його авторитет і заслуги перед „Україною — безсмертні. Походячи з родини традиційних старшин російської армії і сам бувши старшиною рос. армії, ген. Омельянович-Павленко при першій же нагоді не тільки став по стороні українських визвольних змагань, а й очолив їх як командир окремої кінної дивізії та інспектор кінноти.

Відійшовши у вічність — ген.-поручник Іван Омелянович-Павленко зоставив після себе когорту своїх співбойовиків, розкиданих по всьому світі та згуртованих в окремих містах і країнах в різні об'єднання і організації. Одним з них є Об'єднання Бувших Вояків Українців в Америці. Лос-Анджелеський відділ того Об'єднання (гол. інж. Л. Романюк) замовив у церкві св. Андрія Первозванного (наст. о. А. Мірощенко) громадську панахиду, що відбулася в присутності представників Укр. Культ. Осередку в Лос Анджелесі (мгр. О. Веселий), бувших старшин Укр. Галицької Армії (інж. Тишовницький, інж. Білинський), Укр. Повст. Армії (О. Гац) та інші. Всеукраїнськість покійного генерала була пам'ятна вже тим, що серед присутніх на панахиді в православній церкві можна було бачити також католиків, бо як і покійному генералові.

Найстаршим і віком і військовою ранґою між присутніми на панахиді був, ледве тримаючись на ногах, найулюбленіший в Лос Анджелесі „із старої гвардії" полк. Михайло Деркач — почесний голова Лос-Анджельського відділу ОбВУ Америки.

Перед Панахидою о. Мірощенко в своїй промові підкреслив заслуги покійного перед Богом і Україною, а хор під керівництвом Дмитра Бенка, теж активного учасника українських визвольних змагань, відповідно настроював присутніх до глибокої молитви за спокій душі відійшовшого генерала.

Іван Овечко

Ватикан заперечує закиди православного архиєпископа

Рим. — Речник Ватикану висловив велике здивування з приводу надрукованої в американській пресі заяви грекоправославного архиєпископа Іяковоса в Америці, який саме вернувся з Европи та з побачення з царгородським патріярхом Атенагорасом. Арх. Іяковос закинув Ватиканові „некооперативне відношення" до названого царгородського патріярха і плянову гру на розбиття між Православними Церквами. Через те, заявив він, царгородський патріярх Атенагорас, який спершу носився з думкою вислати свого репрезентанта на Вселенський Собор Католицької Церкви в характері обсерватора, не вислав його. Арх. Іяковос пояснив, що Папа, чи пак Підготовча Комісія для справ Собору, замість вислати запрошення на Собор на руки патріярха Атенагораса, вислали окремих делегатів до різних православних патріярхів. Виясняючи тільки один із них — московський — прийняв запрошення щодо вислання обсерваторів, що й сталося не з церковних, а з політичних міркувань. Речник Ватикану рішуче заперечив, наче б інтенцією Папи було порізнити різні Православні Церкви ані теж „наче б Папа хотів підірвати авторитет царгородського патріярха. Папа, заявив речник Ватикану, завжди виявляв свою високу пошану для Православних Церков, зокрема для царгородського Патріярхату.

Японія затіснює зв'язки з Західньою Европою

Токіо. — Японський прем'єр Гаято Ікеда виїхав в товаристві своєї дружини, дочки і 15-ох високих урядовців з різних міністерств у тритижневу „подорож доброї волі" до західньо-европейських країн. Він відвідає Британію, Францію, Західню Німеччину, Італію, Бельгію і Голляндію, при чому має вже умовлені зустрічі з британським прем'єром Мекмілленом, французьким президентом де Голем і західньо-німецьким канцлером Конрадом Аденавером. Тому, що всі вищеназвані країни є або членами Спільного Господарського Ринку, або кандидатами до тієї великої економічної організації (Британія), то здогадуються, що одною з головних практичних цілей цієї подорожі японського прем'єра, який є за фахом економістом, є спеціяльно переговорити справи взаємин Спільного Господарського Ринку з Японією. Гаято Ікеда хоче теж скласти візиту Папі Іванові XXIII. Ця подорож японського прем'єра напевне спричиниться до затіснення взаємин Японії і Західньої Европи, особливо в теперішньому часі гострого конфлікту ЗДА за Кубу та війни між комуністичним Китаєм і Індією. Японія свідома того, що само її географічне положення виключає її „невтральність" у випадку нової війни.

Винайшли успішний лік проти малярії

Бетесда, Мериленд. — Світова Організація Здоров'я оцінює, що річно коло 200 мільйонів осіб недужає на малярію, а 2 мільйони осіб вмирають річно від цієї недуги. Та є надія знищити цю найгрізнішу недугу в світі, бо американські дослідники винайшли лік, який забезпечує проти малярії. Д-р Роберт Ковтні доповідав на зборах Американського Т-ва Тропічної Медицини про те, що одна інєкція ліку C1501, зроблена рік тому, і досі забезпечує проти малярії нащеплених осіб, хоч їх кусали комарі, які спричиняли малярію в тих осіб, що не були нащеплені. Цей лік випродукувала фармацевтична фірма Парк Дейвіс і Ко в Енн Арборі, Мишиґен. Цей лік ще не є в публічному продажі, тільки його вживали лікарі, щоб випробувати його корисність. 50 в'язнів федеральної в'язниці в Атланті, Джорджія, погодилися на те, щоб на них випробувати цей лік C1501. Перші інєкції зроблено в листопаді 1961-го року одній частині добровольців. Заряжені малярією комарі кусали всіх в'язнів, заражених і незаражених, і таким чином лікарі могли випробувати лік.

Плянують мощену дорогу з Джерзі Сіти до Статуї Свободи

Джерзі Сіти, Н. Дж. — Джерзісітський купець Морріс Пезін заснував окреме товариство, яке займається тим, щоб збудувати мощений шлях, яким із Джерзі Сіти можна б було автом їхати до Острова Свободи, на якому стоїть славна в цілому світі Статуя. На узбережжі в Джерзі Сіти проти того острова мали б розбудувати парки з торговельними можливостями і імпрезами, а з берега до острова Свободи мала б вести дорога 2.500 стіп завдовжки, яка мала б доступ до нюджерзейського тирнпайку при в'їзді 14-Б. Таким чином туристи з цілої Америки легко могли б дістатися до Статуї Свободи, доїхавши автом до самої майже Статуї. Тепер туристи мусять їхати до Мангеттену в Ню Йорку, де мусять шукати місця на запаркування авта, а самі плисти пороном до острова Свободи. Минулого року 763,000 осіб відвідали Статую Свободи. Гадають, що те число збільшилося б в четверо, якби був кращий доїзд до острова. Секретар внутрішніх справ Стюарт Л. Юдолл обіцяв на місці розглянути цей плян. Представник Джерзі Сіти заявляє, що Статуя Свободи не є власністю Ню Йорку і тому не повинно бути труднощів з його боку.

Короткі вістки

● **Департамент рільництва** передбачає, що в 1962-63 торговельному році продадуть через кордони високе число тонн тваринного олію — 16,500,000,000 фунтів, на 4 відсотки більше, як в попередньому році. З того можна продати за кордон 7,200,000,000 фунтів, а решту мають спожити американські громадяни. Під товщами розуміється: смалець, масло, всякі ярині олії, в тому і олію з насіння ...

● **Швайцарська амбасада** полагодила всі формальності у Гавані, і 4-го листопада до Маямі на Флориді вони привезти з Куби тіло летуна майора Рудольфа Андерсона, який згинув на Кубі під час того, як совєтські фахівці зістрілили американський розвідчий літак „У-2".

● **Колишній президент** Д. Д. Айзенгавер заявив у Ню Йорку, що, на його думку, вибори будуть добрі для республіканців, бо кубинська криза хвилювала вибори, але вона не матиме впливу на вислід американських виборів.

● **Американський в'язень в комуністичному Китаї**, 43-річний Ю. Френсіс Редмонд, який від 11-х років перебуває у в'язниці, засуджений китайськими комуністами на досмертну в'язницю за „шпигунство", так страшенно змінився фізично й духово, що його мати, пані Рут Редмонд, яка саме вернулась з Китаю, відвідавши його там, ледви його пізнала. Вона оповіла це тут після свого повороту. Вона вже вдруге їздила на відвідини свого сина у в'язниці. Цю подорож, як і посилки її синові до комуністичного Китаю, фінансує окремий комітет в її рідному місті, в Йонкерсі біля Ню Йорку.

● **20,000 західніх берлінців** приглядалися параді американської залоги в Західньому Берліні, яка була переведена в минулому тижні в американській дільниці того міста.

● **Домініканська Республіка** депортувала 19-ох комуністів, прихильників Кастра. Їх вивезли військовим літаком до Порто Ріка, звідки їх перетранспортували через Ню Йорк до Парижу. Між ними є і голова комуністичної партії Максімо Льопез Моліна.

● **В Ґарден Сіті**, Лонґ Айленд, Н. Й., відкрито публічне протирадіяційне сховище при Стюарт Клінтон авеню для 265 осіб. Уряд перевезе до того сховища харчів на 14 днів. Це сховище є в публічній школі. В місцевості Мінеоля в будинку повітового суду відкрито подібне сховище для 1,836 осіб.

● **Огородник і спеціяліст** від цитринових дерев 90-річний Сем Бріотон із форту Маєрс на Флориді повідомив, що йому вдалося виплекати новий цитриновий овоч, який виріс із схрещування помаранчі з черемхою грейпфрутом. Цей гебрид названий „Танджело з форту Маєрса". Овоч має багато червоного соку, який є солодший, як сок червоного грейпфрута.

● **В Іраку** все ще йдуть бої з курдами недалеко турецького кордону. Іракські літаки знову обкидують бомбами курдійські села в горах. Повстанські курди апелювали безуспішно до чужих держав, щоб вони поспішили їм з допомогою бодай доставою літаків, яких курди не мають, що автоматично запевняє перевагу іракському війську.

Зі спорту

„ЧОРНОМОРСЬКА СІЧ" — „ПОЛЬСЬКІ СОКОЛИ" 4:1 (1:1)

Нюарк, 28-го жовтня. — Осяги „Чорноморської Січі" в Американській Футбольній Лізі з точками 8:6 не можна вже назвати пропадковими. Вони є вислідом спроможностей молодої дружини, в складі якої є 70 відсотків українських змагунів. Цей факт великі значній частині нашої спортової громади зревідувати свої дотеперішні погляди. Успіхи, на мою думку, лежать у сильній волі наших молодих змагунів вложити в гру всі сили, при чому рутина тренера і змагуна Зенона Снилика замітно вплинула на рівень гри. Треба теж признати, що змагуни МекЛавд, Едвардс, чи Персі грають теж сумлінно і жертвенно, але головний дух офензиви і дефензива „Січі" спочиває на плечах Поноса, Саварина, Снилика, Бояківського, Каздоби, Чайки, Савицького, Павлишина й інших. Вже короткий досвід з нашою молоддю в дружині „Чорноморської Січі" це переконливий.

Гра з поляками була швидка, завзята і на доброму рівні, коли брати під увагу перешкоду сильного вітру. Обидві сторони виявляли багато волі до перемоги. „Чорноморська Січ" зуміла краще пробиватися під ворота поляків і здобула 4 ворота. Всі змагуни нашої дружини грали жертвенно. Зокрема в нападі імпонував продуманими акціями Каздоба, завдяки праці якого стрілено троє воріт. Снилик, головний аранжер гри, заграває добре в полі з Павлишиним. Савицький проявив здібності, але він мусить старатися бути славним доброю грою, а не фавлями. Менаджер повинен дати Савицькому більше нагоди до гри. В загальному виграна „Чорноморської Січі" була вповні заслуженою. Ворота для „Січі" стрілили: МекЛавд — 39 хвилина, Савицький — 74 хв. і Рада — 82 і 85 хвилини.

Склад „Чорноморської Січі": Бенадетті, Понось, Саварин, Снилик, Саліван, Павлишин, Чайка - Фальк, Персі, МекЛавд, Каздоба, Савицький, Рада, Лужняк. — Глядачів коло 500. іях-як

„ЛЕВИ" — „ЮТС" 1:3 (1:1)

Шикаго, 28-го жовтня. — У футбольних змаганнях за Аматорську Чашу ЗДА „Леви" потерпіли прикру поразку від сербської дружини, яка щойно ввійшла до Вищої Дивізії, тому, що наша дружина грала в резервовому складі без Ю. Романенка, Терлецького, Мелешка і стандартного воротаря Кашуби. Погане бічне грище Ганзон Парку і сильний холодний вітер утруднювали гру. Напад „Левів" без Романенка не дописав і не використав декількох ворітних нагод. Дефензивні лінії здекомплетовані допускали сербів до воріт, на яких Кутинський мав свій слабий день. Цією програною „Леви" вийшли від дальших гор за Аматорську Чашу і тепер повинні взятися до праці, щоб вийти краще в грах за Професійну Чашу ЗДА.

Серби відкрили рахунок з наріжника в 24-ій хвилині, використавши вибіг Кутинського. Вирівняння здобув капітан дружини Стахоровський несподіваним далеким, але сильним стрілом в 36-ій хв. Після перерви в 49-ій хв. серби підвисли рахунок на 2:1, коли Кутинський нещасливо випустив м'яча до воріт. У 72-ій хв. Крат прогайнував нагоду вирівняти з карного стрілу, що його без труду зловив воротар противника. Треті ворота для сербів впали у 78-ій хв. з далекого дуже сильного стрілу.

Дорісг „Левів" розгромив дорісг „Ютс" 6:0 у жвавих кількох змаганнях, Юнаки „Левів" перемогли ровесників „Гакоах" 2:0 зі стрілів Банаха і Клюфаса. В цій грі попсався напад юнаків, а зокрема Ривак і Клюфас, на помочі вибивався Кіцала, а в обороні Конарський.

Сумівські „Крила" зремісували 1:1 останні мистецькі змагання Першої Дивізії Південь з „Вандерерс" і закінчили сезон на третьому місці з 18 точками. Резерва „Крил" — рез. „Вандерерс" 2:1.

Юнаки „Крил" — юнаки „Кікерс" 0:0.

Юнаки сумівських „Тиґрів" з Борисаґду добилися гарного успіху перемогою над сильною польською дружиною „Іґелс" 2:0.

З Першої Дивізії — Північ ввійде до Вищої Дивізії дружина греків „Олімпікс", яка перемогла „Словаків" 6:2 і здобула чемпіонат.

Петро Головатий

ЗБОРИ ВІДДІЛІВ Українського Народного Союзу

П'ЯТНИЦЯ, 9-го ЛИСТОПАДА 1962:

НЮАРК, Н. Дж. — Місячні Збори Т-ва „Запорозька Січ", Відд. 371, в год. 8:00 веч., в Січовій залі. Управа Відділу просить членів про вирівняння залеглих вкладок. — Ю. Вараниюк, секр.

СУБОТА, 10-го ЛИСТОПАДА 1962:

ОЗОНЕ ПАРК, Н. Й. — Місячні Збори Т-ва „Вільна Україна", Відд. 200, в год. 8:00 вечора, в церковній залі, при 87-ій вул. і 97 Еве. Управа просить прибути на Збори та вплатити свої вкладки. — Управа.

БРУКЛИН, Н. Й. — Важні Збори Т-ва „Запорозька Січ", Відд. 325, точно в год. 8:00 веч., в УНДомі, при 216 Grand St., Brooklyn, N. Y. — А. Цьопа, рек. секр.

НЮ ЙОРК, Н. Й. — Місячні Збори Бр-ва св. Володимира, Відд. 130, в приміщенні Українських Кат. Ветеранів, при 33 Іст 7-ма вул. Перед Зборами можна вплатити членські вкладки. — І. Малець, секр.

ДЖЕРЗІ СІТІ, Н. Дж. — Місячні Збори Т-ва „Дарахівщина", Відд. 275, в год. 7:00 веч., в церковній залі. Проситься всіх членів взяти участь у Зборах, а довжників просить-ся вирівняти залеглість. — В. Юрків, секр.

ФІЛЯДЕЛЬФІЯ, Па. — Звичайні Місячні Збори Т-ва „Мир", Відд. 324, в год. 7:00 веч. З огляду на кінець року, прошу прибути і вирівняти свої членські вкладки. — І. Струк, секр.

НЕДІЛЯ, 11-го ЛИСТОПАДА 1962:

КЛІВЛЕНД, Огайо. — Місячні Збори Т-ва ім. І. Франка, Від. 334, в УНДомі, при Вест 14-ій вул., в кімнаті ч. 22. Проситься членів прибути і вирівняти свої членські вкладки. — Стефанія Вохонок, фін. секр.

БАЛТИМОРЕ, Мд. — Місячні Збори Б-ва св. Пресв. Тройці, Відд. 320, в год. 2:00 по пол., в Укр. Горож. Клюбі, — 3101 O'Donnell St. Проситься всіх членів прибути на означений час і вирівняти свої залеглі вкладки. — Ів. Малко, секр.

КЛІФТОН, Н. Дж. — Місячні Збори Т-ва „Українська Січ", Відд. 182, в год. 2:00 по пол., в залі української прав. церкви, при 45-47 Hope Avenue, Passaic, N. J. — Мих. Філь, секр.

РОЗШУКИ

ЛЮБУ КЛЕБАН, замужне прізвище ПАРОМ, яка мала б жити в Америці, пошукує її батько. Хто знає би щось про неї, прошу писати на адресу:
Katherine STETZ
227 Sheridan Avenue
Elmira Heights, N. Y.

ТАРЗАН, ч. 4937. Прибуває післанець!

Гаррі Спір відкрив сховок для здивованих присутніх. І всередині був фантастичний скарб бізцінної, табільної біжутерії і мистецьких речей.

— Це тільки початок! — гукав він зажерливо. — Але в тій хвилині їм перервали...

— Вбана королю! — сказав тубільчий вартовий. — Надворі чекає людина з наглою просьбою!